

- Som bønder i Smøla er vi glade i yrket vårt og stolte av næringa. Det er meningsfullt og krevende å produsere landbruksvarer i vår vakre natur i høgkostlandet Norge. Næringa er synlig med store bygninger, med husdyr og jorder, skog og utmark. Bøndene utvikler stadig sine driftsmåter. Produksjonen pr sysselsatt øker 6 prosent årlig, det er på linje med norsk oljevirkosomhet og storeksportøren USA. – For unge er derfor landbruket en spennende og meningsfull næring å gå inn i med store krav til arbeidslyst og allsidig fagkompetanse. **Rekruttering, økonomi og miljø** er hovedmålene for landbruket i Smøla.

- Vet du dette om landbruket i Smøla:

Smøla er en **betydelig jordbrukskommune** i fylket i antall gardsbruk. I 2019 var det **61 gardsbruk i drift** i Smøla (92 bruk i år 2000) med **gjennomsnittlig dyrka areal på 247 dekar** (162 dekar i år 2000).

Hvert årsverk direkte i landbruksproduksjon skaper en til to arbeidsplasser i andre tilstøtende virksomheter.

Det blir utført flest årsverk i storfekjøttproduksjon, saueholdet og grønnsaker. I Smøla har **15 gardsbruk produksjon av storfekjøtt**, av disse 4 mjølkebruk. Det er 48 sauebruk, 10 bruk med ammekyr og 6 gardsbruk har produksjon av grønnsaker.

Bønder driver i tillegg andre produksjoner, næring innen skogbruk, turisme, jakt og fiske, videreforedling og salg av gardsmat.

Smøla er den **største kommunen på matkålrot- og gulrotproduksjon** på oppdyrket mosemyr med **95 prosent av alt grønnsaksareal på friland** i Møre og Romsdal. Grønnsaksarealet på Smøla er på 446 dekar.

Grønnsakbøndene har dannet Smøla Produksjonslag og har felles produksjonsanlegg på Frostadheia. Spesialproduksjonen **Smølagulrot** er et kjent varemerke. I 2017 var **samlet grønnsakproduksjon 1.650 tonn**, av dette 1.300 tonn gulrot og 350 tonn kålrot, og samlet omsetning 20 millioner kroner.

Smøla kommune har landbruksforvaltning.

Det er de siste årene bygget flere nye fjøs.

Samlet er **husdyrholdet i Smøla en stor buskap**: 115 mjølkekyr, 850 ammekyr/andre storfe og 8.000 sau og lam.

Det dyrkes vel **15.000 dekar jordbruksareal**, mest gras til fôr og beite. Videre er det store områder udyrket utmarksareal.

Spesialisert produksjon, stor omsetning og stadig ny satsing

Matproduksjonen og råvarer fra jordbruket i Smøla hadde i 2010 (tall fra NILF) ei **salgsomsetning på 47,8 millioner kroner** i året.

Av dette hadde mjølkebrukene inkl. kjøttproduksjon 33 prosent av omsetningen, saueholdet 30 prosent, ammekyr 15 prosent og grønnsakproduksjon 21 prosent.

Det allsidige landbruket i Smøla skaper i tillegg verdier fra produksjoner med andre dyreslag, bønder arbeider med tilleggsnæringer, brøyting av veier og i skogen, og det er aktivt hestehold i kommunen.

I 2019 ble det produsert **896.000 liter mjølk fra 4 mjølkebruk** (3,1 mill liter og 34 mjølkebruk i år 2000). Dette tilsvarer årsforbruket av drikkemjølk, ost og andre meieriprodukter til vel 3.000 personer. Gjennomsnittlig har mjølkebrukene 28 kyr og leverer årlig 224.000 liter mjølk. (17 kyr og 82.800 liter i år 2000).

I 2019 ble det produsert vel **160.000 kg kjøtt** i Smøla, av dette vel 115.000 kilo storfekjøtt og 45.000 kilo sauekjøtt. Kjøttproduksjonen tilsvarer årsforbruket av kjøtt til vel 2.300 personer, eller store deler av kommunens befolkning.

Vårt lokale landbruk er en del av nasjonal og internasjonal matproduksjon

Bøndene i Smøla er medeiere i de store nasjonale industribedriftene Tine og Nortura – Gilde. Næringsmiddelindustrien er landets største industrisektor. I tillegg kommer tømmerforedling.

Landbruksnæringa sin hovedoppgave er å forsyne hele landet med norske matvarer året rundt til stabile priser. Norsk matproduksjonen skal økes med 20 prosent de neste 20 årene i takt med befolkningsøkningen på 1 million mennesker. Vi produserer i dag bare halve kaloriforbruket vårt. Matimporten øker veldig raskt i Norge, liksom i Sverige, blant annet av storfekjøtt og dels mjølkeprodukt. – Økt import sikrer ikke levende bygder og kulturlandskapet på Nordvestlandet.

Norge har krevende natur og klima for matproduksjon utendørs. De fleste land vi sammenligner oss med har en politikk for matforsyning. Liksom på mange andre politikkområder har Norge sin egen modell for nasjonal landbrukspolitikk. Importvernet overfor land med gunstigere vilkår og lavere kostnader er avgjørende for å opprettholde matproduksjon over hele landet.

Bonden og landbruksnæringa i Smøla gir Mat, Miljø og levende Bygder

- Hvorfor aktivt landbruk i Norge?

- lokal norsk mat året rundt i hele landet til nokså lik pris
- velstelte bygder med kulturlandskap og husdyr
- miljøverdier, kulturverdier og tradisjonsbærere
- lokal bosetting og verdiskaping med store ringvirkninger

Mai 2020

Landbruket i Smøla

- * 61 bruk i drift, av disse 15 med storfekjøtt
- * 4 mjølkebruk og 48 sauebruk
- * 6 gardsbruk har produksjon av grønnsaker
- * 95 % av grønnsaksarealet på friland i M&R
- * Kultur- og kystlandskap av verdensformat
- * Det aktive landbruket gir ringvirkninger for arbeidsplasser og omsetning i kommunen

